

**Uchwała Nr XVI/142/2012
Rady Powiatu Namysłowskiego
z dnia 29 lutego 2012 roku**

w sprawie „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Namysłowskim na lata 2012-2014”

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) w związku z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) Rada Powiatu Namysłowskiego uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się „Powiatowy programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Namysłowskim na lata 2012-2014 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Namysłowskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od 01.01.2012 r.

Przewodniczący Rady
Powiatu Namysłowskiego

Roman Półrończak

Załącznik do Uchwały nr XVI/142/2012
Rady Powiatu Namysłowskiego
z dnia 29 lutego 2012 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE NAMYSŁOWSKIM
NA LATA 2012-2014**

Namysłów, styczeń 2012 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawy prawne programu	4
II. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Namysłowskim	5
III. Cele programu i sposób ich realizacji	14
IV. Adresaci programu	18
V. Realizatorzy programu	18
VI. Koordynator programu	19
VII. Źródła finansowania programu	19
VIII. Przewidywane efekty realizacji programu	19
IX. Monitorowanie i sprawozdawczość	20
X. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych dla Powiatu Namysłowskiego	20

Wstęp

Rodzina jako podstawowa komórka stanowi niezwykle skomplikowany przedmiot badań. Wiele istotnych problemów obyczajowych, prawnych, a także zjawisk społecznych, kulturowych, ekonomicznych, psychologicznych, pedagogicznych wiąże się z jej funkcjonowaniem. Funkcjonowanie każdej z nich jest związane z różnorodnymi problemami typowymi tylko dla niej. W praktyce mamy do czynienia z rodzinami zastępczymi, adopcyjnymi, naturalnymi, niepełnymi, rekonstruowanymi.

Dotychczas rodzinie zastępczej poświęcony był jedynie rozdział w ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z założeniami rodziny zastępcze jako instytucje pomocy społecznej tworzone były w celu zapewnienia opieki dzieciom pozbawiony opieki rodzicielskiej z powodu wystąpienia w ich rodzinach różnych dysfunkcji oraz wszelkich sytuacji kryzysowych, do których można zaliczyć: sieroctwo, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przedwczesne macierzyństwo, choroby psychiczne i somatyczne, brak pracy, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, alkoholizm itp.

W przypadku pozbawienia dziecka stałego lub czasowego naturalnego środowiska rodzinnego zaleca się jego umieszczenie w rodzinie zastępczej lub adopcję. Umieszczenie dziecka w placówkach opiekuńczych jest ostatecznością i zawsze powinno być poprzedzone próbą jego umieszczenia w rodzinnej formie opieki nad dzieckiem.

W znaczeniu prawnym termin „rodzina zastępcza” oznacza instytucję prawną, której celem jest opieka nad dzieckiem pozbawionym trwale lub przejściowo opieki rodzicielskiej, opartą na modelu wychowania rodzinnego, oraz której organizację i funkcjonowanie zapewniają odpowiednie instytucje państwowe.

Dlatego też ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. ustawodawca postanowił kompleksowo unormować zagadnienia związane z pieczą zastępczą, m.in. formy pieczy zastępczej, tryb umieszczenia dziecka w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, warunki jakie powinien spełnić kandydat na rodzica zastępczego, jego obowiązki i uprawnienia, a także zasady udzielania rodzinom zastępczym pomocy (nie tylko materialnej) ze strony instytucji państwowych.

Jak wynika z art. 180 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy

zastępczej. W związku z tym opracowano niniejszy Program, w którym wskazano główne kierunki działań dla jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu Namysłowskiego, m.in. dla rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. W pierwszym przypadku wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka; działań rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków. W drugim przypadku skoncentrowano się głównie na działaniach utrzymujących poziom świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie powiatu. Program jest zbieżny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Namysłowskiego na lata 2007-2015.

Zgodnie z nowymi uregulowaniami systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. Podstawy prawne programu

1. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka;
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);

- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720).

2. Program jest skorelowany z:

Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Namysłowskiego na lata 2007-2015.

II. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Namysłowskim

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez jego rodziców. Organizuje ją powiat w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) pieczę zastępczą zapewnia:

- 1) realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, albo placówce opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia

25 roku życia (na zasadach określonych w art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Formy wsparcia i pomocy jakie będą podejmowane na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane i dostosowane do problemów konkretnej rodziny, bowiem innych działań ze strony instytucji oczekuje rodzina z problemami bezrobocia a innych z niewydolnością wychowawczą.

W Powiecie Namysłowskim Zarządzeniem Starosty Namysłowskiego Nr 47/11/2011 z dnia 10 listopada 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

1. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

W sytuacji stale narastającego w naszym kraju problemu sieroctwa, priorytetem dla każdego powiatu powinno być właściwe kreowanie polityki rodzinnej, w tym rodzinnej pieczy zastępczej. Ta forma opieki w odróżnieniu od formy instytucjonalnej opieki nad osieroconym dzieckiem, głównie społecznie, powoli zyskiwała uznanie i aprobatę społeczną. Nawet dziś zdarza się, że forma ta budzi wiele kontrowersji i krytyki. Główne zarzuty dotyczą najczęściej interesowności rodziców zastępczych, gdyż część społeczeństwa postrzega tę formę opieki jako sposób zarobkowania. Ponadto obarcza się ją również niewydolnością wychowawczą. Jednocześnie rodzina zastępcza uważana jest przez znawców zagadnienia za najbardziej optymalną formę opieki nad dzieckiem. Przy właściwym jej funkcjonowaniu warunki wychowawcze są najbardziej zbliżone do warunków panujących w rodzinie „naturalnej”.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej

1) rodziny zastępcze:

- a) *spokrewnione*, które tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem,
- b) *niezawodowe*, które tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem,
- c) *zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne*, które tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem;

2) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodziny zawodowe są wspierane przez *rodziny pomocowe*.

Rodziny zastępcze w Powiecie Namysłowskim w latach 2010-2011.

Poniżej dokonano analizy dotyczącej funkcjonowania w Powiecie Namysłowskim rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2011.

Tabela 1 Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych w Powiecie Namysłowskim w latach 2010-2011

Lata	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem		Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem		Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem					
					Wielodzietne		Specjalistyczne		O charakterze pogotowia rodzinnego	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2010	39	54	13	16	1	8	0	0	1	11
2011	38	53	11	16	1	10	0	0	1	8

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Jak wynika z powyższej tabeli liczba rodzin zastępczych oraz „umieszczonych” w nich dzieci w ostatnich dwóch latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zdecydowana większość to rodziny spokrewnione, następnie rodziny niespokrewnione. Ponadto na terenie naszego powiatu funkcjonują 2 rodziny zawodowe, tj. wielodzietna i o charakterze pogotowia rodzinnego.

Tabela 2 Liczba utworzonych rodzin zastępczych w Powiecie Namysłowskim w latach 2010-2011 oraz dzieci w nich umieszczonych

Lata	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem		Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem		Zawodowe rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem					
					Wielodzietne		Specjalistyczne		O charakterze pogotowia rodzinnego	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2010	3	3	6	13	1	2	0	0	0	0
2011	8	12	3	4	1	5	0	0	1	2

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

W 2010 r. wśród nowo utworzonych rodzin zastępczych przeważają rodziny niespokrewnione z dzieckiem (7 rodzin), natomiast w 2011 większość stanowią już rodziny spokrewnione z dzieckiem (8 rodzin).

Tabela 3 Stopień pokrewieństwa pomiędzy dzieckiem a rodziną zastępczą w latach 2010-2011

Rodzice zastępczy	2010r. Liczba rodzin	2011r. Liczba rodzin
Rodzeństwo	6	9
Krewni w linii bocznej (wujek, ciocia)	6	4
Dziadkowie	27	25
Dalsi krewni	0	0
Osoby niespokrewnione	15	13
RAZEM	54	51

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Jak wynika z powyższej tabeli większość rodzin zastępczych to rodziny spokrewnione z dzieckiem. Zazwyczaj są to dziadkowie (52 rodziny), w drugiej kolejności to starsze rodzeństwo (15 rodzin) oraz krewni w linii bocznej, np. ciocia lub wujek (10 rodzin).

Tabela 4 Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych w Powiecie Namysłowskim w latach 2010-2011

Przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej	Lata	
	2010	2011
Osierocenie	1	3
Porzucenie	1	0
Niepełnoletność rodziców	1	2
Wyjazd rodzica/ów za granicę	0	0
Choroba rodzica/ów	0	0
Pobyt rodzica/ów w zakładzie penitencjarnym	0	0
Patologia	11	11
Trudne warunki materialne rodziny	0	0
Rezygnacja z pełnienia funkcji rodziny zastępczej	0	6
Razem	14	22

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Do głównych przyczyn umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej można zaliczyć: patologia w środowisku rodzinnym (22 dzieci), rezygnacja dotychczasowych opiekunów z pełnienia funkcji rodziny zastępczej (6 dzieci), osierocenie (4 dzieci), niepełnoletność rodziców (3 dzieci), porzucenie (1 dziecko).

Tabela 5 Przyczyny opuszczenia rodziny zastępczej przez dziecko w Powiecie Namysłowskim w latach 2010-2011

Przyczyny opuszczenia rodziny zastępczej przez dziecko	Lata	
	2010	2011
Powrót do rodziców biologicznych	3	2
Adopcja	7	11
Ustanie przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej	3	5
Nie wywiązywanie się z funkcji rodziny zastępczej	0	0
Umieszczenie w innej rodzinie zastępczej	1	2
Umieszczenie w innej placówce	1	1
Zmiana miejsca zamieszkania rodziny zastępczej	3	1
Razem	16	22

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Jak wynika z powyższej tabeli dzieci opuszczały rodziny zastępcze z powodu: adopcji (18 dzieci), ustania przyczyn umieszczenia dziecka w rodzinie (8), powrotu do rodziców biologicznych (5), zmiany dotychczasowego miejsca zamieszkania - na terenie innego powiatu (4).

Tabela 6 Pobyt dzieci pochodzących z Powiatu Namysłowskiego w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w latach 2010-2011

Pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu	Lata	
	2010	2011
Liczba rodzin	7	9
Liczba dzieci	11	13
Razem	18	22

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Z powyższego zestawienia wynika, iż w ostatnich dwóch latach w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu przebywała podobna liczba dzieci z naszego powiatu.

Wydatki jakie poniósł w tym okresie powiat namysłowski wyniosły łącznie **168.862,33 zł** (za 2010 r. – 76.627,32 zł; natomiast za 2011 r. – 92.235,01 zł).

Tabela 7 Pobyt dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Namysłowskiego w latach 2010-2011

Pobyt dzieci z terenu innego powiatu w rodzinach zastępczych na terenie powiatu namysłowskiego	Lata	
	2010	2011
Liczba rodzin	12	11
Liczba dzieci	27	29
Razem	39	40

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

W przypadku pobytu w rodzinach zastępczych dzieci z terenu innych powiatów sytuacja wygląda podobnie, gdyż liczba dzieci, które umieszczono w ostatnich dwóch latach w rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu nieznacznie wzrosła. Natomiast dochody powiatu namysłowskiego z tego tytułu za analogiczny okres wyniosły łącznie **442.330,42 zł** (za 2010 r. wyniosły – 191.320,55 zł, natomiast za 2011 r. wyniosły – 251.009,87 zł) i znacznie przekroczyły wydatki **168.862,33 zł** jakie poniósł nasz powiat na realizację zobowiązań wynikających z podpisanych w tym zakresie porozumień. Głównym powodem tego stanu rzeczy jest to, że na terenie naszego powiatu funkcjonują dwie zawodowe rodziny zastępcze, w których umieszczane są dzieci z poza terenu naszego powiatu. W efekcie inne powiaty ponoszą nie tylko wydatki za pobyt swoich dzieci w rodzinie zastępczej, ale również częściowo finansują wynagrodzenie jakie otrzymują zawodowe rodziny zastępcze.

2. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego oraz w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia (przebywać w tych placówkach będą mogły w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.). Po upływie tego okresu w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10. roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawiać za tym będzie stan ich zdrowia lub dotyczyć to będzie rodzeństwa.

Dlatego też tak ważny jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, która będzie mogła być sprawowana wobec młodszych dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej

- 1) placówka opiekuńczo-wychowawcza (organem prowadzącym placówkę jest powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania);
- 2) regionalna placówka opiekuńczo-wychowawcza (organem prowadzącym placówkę jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania);
- 3) interwencyjny ośrodek preadopcyjny (organem prowadzącym ośrodek jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania).

Do zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej należy:

- 1) zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- 2) realizacja przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) umożliwianie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnienie dziecku korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Dom Dziecka w Namysłowie z Filią w Namysłowie

Na terenie Powiatu Namysłowskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 24 dzieci i młodzieży, tj. Dom Dziecka w Namysłowie z Filią w Namysłowie. W Domu Dziecka znajduje się 14 miejsc dla dzieci

w wieku od 3 do 14 lat, natomiast w filii 10 miejsc dla dzieci powyżej 14 lat (tzw. grupa usamodzielnienia).

Tabela 8 Liczba dzieci przebywających w Domu Dziecka w Namysłowie w latach 2010-2011

Lata	Ogółem (wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku)	Nowo przyjętych
2010	23	17
2011	19	9
RAZEM	42	26

Źródło: Dane DD w Namysłowie – sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Namysłowie za rok 2010 oraz 2011

W analizowanym powyżej okresie w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu namysłowskiego, tj. w Domu Dziecka w Namysłowie przebywało łącznie 42 wychowanków, z tego 26 to dzieci nowo przyjęte. Największy wzrost „nowo” przyjmowanych dzieci nastąpił w roku 2010 co było związane z uruchomieniem filii na 10 miejsc.

Tabela 9 Przyczyny umieszczenia dziecka w Domu Dziecka w Namysłowie w latach 2010-2011

Przyczyny umieszczenia dzieci w placówce (wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku)	Lata	
	2010	2011
Osierocenie	0	0
Porzucenie	0	0
Niepełnoletność rodziców	0	0
Wyjazd rodzica/ów za granicę	0	0
Choroba rodzica/ów	0	0
Pobyty rodzica/ów w zakładzie	0	0
Patologia	11	7
Trudne warunki materialne rodziny	2	0
Przeniesienie z innej placówki	4	0
Rozwiązania rodziny zastępczej	0	2
Razem	17	9

Źródło: Dane DD w Namysłowie – sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Namysłowie za rok 2010 oraz 2011

Jak wynika z tabeli do głównych przyczyn umieszczenia dzieci w placówce zaliczamy patologię w środowisku rodzinnym dziecka. Na kolejnych miejscach znalazły się przeniesienie z innej placówki oraz rozwiązanie rodziny zastępczej.

Tabela 10 Przyczyny opuszczenia Domu Dziecka w Namysłowie w latach 2010-2011

Przyczyny opuszczenia przez dziecko placówki (wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku)	Lata	
	2010	2011
Powrót do rodziców biologicznych	4	8
Umieszczenie w rodzinie zastępczej	1	1
Usamodzielnienie	2	1
Przeniesienie do innej placówki	2	2
Razem	9	12

Źródło: Dane DD w Namysłowie – sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Namysłowie za rok 2010 oraz 2011

W omawianym okresie dzieci opuszczały placówkę z różnych przyczyn, głównie z powodu powrotu do rodziców biologicznych, usamodzielnienia się, czy też umieszczenia w rodzinie zastępczej. Ponadto jedną z przyczyn było przeniesienie dzieci do innych placówek, bliżej miejsca ich zamieszkania.

Tabela 11 Pobyt dzieci w Domu Dziecka w Namysłowie według właściwości powiatu w latach 2010-2011

Powiat pochodzenia dziecka	Lata	
	2010	2011
Namysłów	2	6
Kluczbork	1	1
Opole (ziemski)	6	3
Opole (grodzki)	4	-
Krapkowice	2	1
Strzelce Opolskie	2	2
Częstochowa	1	-
Złotoryja	3	3
Oleśnica	2	2
Kłodzko	-	1
RAZEM	23	19

Źródło: Dane DD w Namysłowie – sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Namysłowie za rok 2010 /2011

W Domu Dziecka w Namysłowie w okresie od 2010 do 2011 przebywały dzieci z terenu 10 powiatów, w tym z powiatu namysłowskiego. W roku 2010 nastąpił znaczny wzrost dzieci umieszczonych w placówce a pochodzących z terenu naszego powiatu. Ponadto w roku tym skierowano do placówki opiekuńczo-wychowawczej więcej dzieci, co było spowodowane uruchomieniem filii (10 miejsc) dla grupy usamodzielnianych wychowanków. Łącznie w omawianym okresie w Domu Dziecka w Namysłowie przebywało 25 wychowanków z poza terenu naszego powiatu (23 + 2 umieszczonych w placówce przed

2010 r.). W okresie tym dochody powiatu namysłowskiego z tytułu pobytu w placówce dzieci pochodzących z terenu innych powiatów wyniosły łącznie **1.194.751,37 zł** (w 2010 r. – 356.890,53 zł, natomiast w 2011 r. – 837.860,84 zł).

Tabela 12 Pobyt dzieci pochodzących z Powiatu Namysłowskiego a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2010-2011

Powiat	Lata	
	2010	2011
Zielona Góra	1	0
Głubczyce	2	0
Kluczbork	0	3
Brzeg	3	3
Kłobuck	2	2
Razem	8	8

Źródło: Dane PCPR w Namysłowie – opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

W omawianym okresie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (domy dziecka, pogotowie opiekuńcze) poza terenem naszego powiatu przebywało 8 wychowanków. Powiat Namysłowski poniósł z tego tytułu wydatki w łącznej kwocie **429.034,94 zł** (w 2010 r. – 239.909,39 zł, natomiast w 2011 r. – 189.125,55 zł).

Jak wynika z powyższej analizy wydatki powiatu namysłowskiego mają tendencję spadkową, co jest wynikiem tego, iż z roku na rok coraz większa ilość dzieci ma zapewnioną opiekę zastępczą na terenie naszego powiatu.

Ponadto niezmiernie ważnym elementem jest to, że dochody jakie powiat namysłowski uzyskuje z tytułu pobytu dzieci z poza terenu naszego powiatu w Domu Dziecka w Namysłowie przewyższają wydatki jakie ponosi za pobyt naszych dzieci w innych placówkach tego typu.

III. Cele programu i sposób ich realizacji

Celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest:

- 1) zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej;
- 2) powrót dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
- 3) nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnych

- domów dziecka;
- 4) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą;
 - 5) pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz pełnoletnim wychowankom w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Tabela 12 Wykaz działań, które realizowane będą na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2012-2014

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację
1.	Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	Kampania informacyjna promująca rodzinną pieczę zastępczą	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie
2.	Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	1) prowadzenie szkoleń we własnym zakresie w przypadku uzyskania pozwolenia MPiPS; 2) zlecenie szkoleń podmiotom posiadającym uprawnienia MPiPS w tym zakresie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie
3.	Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby	1) prowadzenie szkoleń we własnym zakresie we współpracy z jednostkami organizacyjnymi powiatu; 2) zlecenie szkoleń podmiotom zewnętrznym	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie
4.	Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych	1) zapewnienie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom zastępczym, w tym w szczególności rodzinom zawodowym i prowadzący rodzinne domy dziecka; 2) zapewnienie dostępu do specjalistów (psychologa, pedagoga, logopedy, prawnika); 3) prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych; 4) tworzenie rodzin pomocowych w miarę potrzeb	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie we współpracy z Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Namysłowie
5.	Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy ze strony wolontariuszy	1) kampania informacyjna w sprawie werbowania wolontariuszy; 2) Nawiązanie współpracy z organizacjami zrzeszającymi wolontariuszy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację
6.	Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Zapewnienie dostępu do specjalistów prowadzących poradnictwo i terapię	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Namysłowie
7.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego	Zapewnienie dostępu do porad udzielanych przez prawnika	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Namysłowie
8.	Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analiza sytuacji rodzinnej, osobistej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	1) przeprowadzanie badań we własnym zakresie lub przez instytucje zewnętrzne posiadające uprawnienia w tym zakresie; 2) analiza sytuacji majątkowej, osobistej oraz rodzinnej kandydatów poprzez wywiad środowiskowy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Namysłowie oraz właściwymi ośrodkami pomocy społecznej
9.	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających	Współpraca z rodziną zastępczą oraz Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kluczborku w celu uregulowania sytuacji prawnej dziecka	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie we współpracy z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kluczborku Dom Dziecka w Namysłowie
10.	Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku	1) tworzenie rodzin pomocowych w miarę potrzeb; 2) współpraca z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kluczborku; 3) zapewnienie opieki w Domu Dziecka w Namysłowie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie we współpracy z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kluczborku Dom Dziecka w Namysłowie

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację
11.	Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1) pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka; 2) wypłata świadczeń – związanych z opieką i wychowaniem dziecka; 3) tworzenie zawodowych rodzin zastępczych; 4) zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie
12.	Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia	1) dostęp do poradnictwa specjalistycznego; 2) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Namysłowie w celu aktywizacji zawodowej usamodzielnianych Wychowanków; 3) wsparcie finansowe oraz rzeczowe usamodzielnianych wychowanków.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Namysłowie, Dom Dziecka w Namysłowie
13.	Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich	Współpraca z NCZ w Namysłowie oraz ZOZ-ami położonymi na terenie powiatu namysłowskiego w zakresie udzielania niezbędnej pomocy medycznej dzieciom przyjętym do pieczy zastępczej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie oraz Dom Dziecka w Namysłowie we współpracy z NCZ w Namysłowie oraz ZOZ-ami położonymi na terenie powiatu namysłowskiego
14.	Współpraca z gminami, jednostkami organizacyjnymi gminnymi i powiatowymi w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej	1) powołanie oraz organizacja prac zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz placówce opiekuńczo-wychowawczej, 2) powołanie oraz organizacja prac zespołu ds. oceny rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie Dom Dziecka w Namysłowie

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację
15.	Podejmowanie działań w celu powrotu dzieci do rodziny biologicznej	1) współpraca z asystentami rodziny, Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Namysłowie, 2) dążenie do uregulowania sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie, Dom Dziecka w Namysłowie
16.	Zapewnienie dzieciom umieszczonym w Domu Dziecka w Namysłowie wsparcia terapeutycznego	1) zatrudnienie specjalistów w Domu Dziecka, 2) Prowadzenie działań terapeutycznych z dziećmi, które wymagają tego typu oddziaływań	Dom Dziecka w Namysłowie
17.	Zapewnienie dzieciom umieszczonym w Domu Dziecka w Namysłowie dostępu do korzystania z przysługujących im świadczeń zdrowotnych	1) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci umieszczonych w Domu Dziecka w Namysłowie 2) współpraca Domu Dziecka z NCZ w Namysłowie oraz ZOZ-ami, poradniami specjalistycznymi	Dom Dziecka w Namysłowie

IV. Adresaci programu

- 1) rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka (w przypadku utworzenia tego typu placówki);
- 2) dzieci umieszczone w pieczy zastępczej;
- 3) rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

V. Realizatorzy programu

- 1) Starostwo Powiatowe w Namysłowie;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie – organizator rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) Dom Dziecka w Namysłowie z Filią w Namysłowie;
- 4) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Namysłowie;
- 5) Powiatowy Urząd Pracy w Namysłowie;
- 6) ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu namysłowskiego;

- 7) policja;
- 8) sąd;
- 9) placówki oświatowe;
- 10) organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny;
- 11) zakłady opieki zdrowotnej.

VI. Koordynator programu

Koordynatorem Programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie.

VII. Źródła finansowania programu

- 1) samorząd województwa;
- 2) samorząd powiatu;
- 3) samorząd gminy;
- 4) administracja rządowa (Ministerstwo, Wojewoda);
- 5) organizacje pozarządowe;
- 6) środki zewnętrzne, w tym fundusze strukturalne;
- 7) inne podmioty/partnerzy działań/sponsorzy;
- 8) inne.

VIII. Przewidywane efekty realizacji programu

- 1) zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych opieki w formie pieczy zastępczej;
- 2) zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych;
- 3) zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej;
- 4) zwiększenie liczby dzieci z uregulowaną sytuacją prawną;
- 5) zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10 roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 6) wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych

- szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy;
- 7) zatrudnienie koordynatorów celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu namysłowskiego;
 - 8) wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych;
 - 9) zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.

IX. Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Każdy podmiot raz na rok będzie dokonywał analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu. Następnie informacje te przedkładane będą Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

X. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych dla Powiatu Namysłowskiego

Tabela 12 Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych dla Powiatu Namysłowskiego na lata 2012-2014

Lp.	Rok	Liczba rodzin
1.	2012	2
2.	2013	3
3.	2014	4

Opracował:
Ryszard Kalis
Kierownik PCPR w Namysłowie

Przewodniczący Rady
Powiatu Namysłowskiego
Roman Pótrolniczak